

Broj: UPI-05-430/22-27/4

Podgorica, 22. mart 2022. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.5 Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. list Crne Gore", br. 44/12, 13/18 i 145/21), člana 14 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) u postupku ocjene usklađenosti po prijavi državne pomoći od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, a na osnovu Prijedloga rješenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 22.03.2022. godine d o n o s i

RJEŠENJE

UTVRĐUJE SE da je Nacrt Programa državne pomoći Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta za 2022. godinu, usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći ("Sl. list CG", br. 12/18).

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta je Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija), dostavilo Nacrt Programa državne pomoći za 2022. godinu (u daljem tekstu: Program) akt broj: 17/4-01-011/20-1158/1 od 16. februara 2022. godine, koji je kod Agencije zaveden pod br. UPI-05-430/22-27/1 od 16. februara 2022. godine na ocjenu usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: Zakon).

Ovlašćeno lice Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta je svojim potpisom i pečatom ministarstva, na svakoj stranici Obrasca 1, potvrdilo da su svi navedeni podaci, istiniti i tačni.

S obzirom na to da član 11 stav 2 Zakona precizira da je za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi državne pomoći odgovoran podnosilac prijave, Agencija je prilikom ocjene Nacrta programa uzela u obzir odgovornost davaoca državne pomoći (kao podnosioca prijave državne pomoći) i ovo rješenje zasnovala na podacima i informacijama sadržanim u dokumentaciji dostavljenoj od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta.

OPIS ZAHTJEVA

Državna pomoć na osnovu Nacrta Programa državne pomoći Ministarstva prosvjete, nauke kulture i sporta dodjeljuje se u okviru sljedećih programa:

- 1. Podrška kulturno-umjetničkom stvaralaštvu;**
- 2. Podrška istraživanju i zaštiti kulturnog nasljeđa;**
- 3. Razvoj kulture na sjeveru Crne Gore;**
- 4. Kreativne industrije;**
- 5. Projekti od kapitalnog značaja za kulturu.**

1. KULTURNO-UMJETNIČKO STVARALAŠTVO

Aktivnost podrška kulturno-umjetničkom stvaralaštvu obuhvata aktivnosti Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, na podršci i razvoju svih oblika kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, a obezbjeđuju se sufinansiranjem programa i projekata u produkciji subjekata koji se bave djelatnostima kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Podrška razvoju kulturno-umjetničkog stvaralaštva je obaveza države, koja je utvrđena Zakonom o kulturi („Sl. list CG“, br. 49/08, 16/11, 40/11 i 38/12). Naime, članom 5 ovog zakona utvrđeni su poslovi od javnog interesa u kulturi, a članom 6 propisana je obaveza države da obezbjeđuje ostvarivanje utvrđenog javnog interesa. U tom smislu čl. 68-91 Zakona o kulturi uređena su pitanja sufinansiranja programa i projekata u kulturi, po osnovu i mimo javnih konkursa.

1. Sufinansiranje programa i projekata putem javnih konkursa iz sljedećih oblasti:

1.1. Likovna umjetnost

- programi i projekti međunarodne promocije i prezentacije crnogorske likovne umjetnosti;
- međunarodni programi stručnog usavršavanja (rezidencije, konferencije, kolonije, radionice);
- izdavački projekti u likovnoj umjetnosti (stručne publikacije, leksikoni i monografije o crnogorskim umjetnicima);
- retrospektivne izložbe od izuzetnog značaja za crnogorsku kulturu;

1.2. Muzička i muzičko-scenska djelatnost

- nova djela umjetničke muzike;
- produkcija i premijera novih muzičko-scenskih programa;
- učešće crnogorskih muzičara u međunarodnim projektima saradnje;
- međunarodni programi stručnog usavršavanja i majstorske radionice;
- izdavački projekti u umjetničkoj muzici (publikacije, CD, DVD...);

1.3. Književnost

- nova književna djela autora iz Crne Gore;
- nova djela iz oblasti nauke o književnosti;

1.4. Književno prevođenje

- prevodi djela crnogorskih autora na strane jezike;
- prevodi djela svjetske književnosti na crnogorski jezik;

1.5. Časopisi za kulturu i umjetnost

- časopisi kojima se promovišu kulturno-umjetničke vrijednosti, naučna ostvarenja od značaja za kulturu i umjetnost, razvija interkulturalni dijalog i protežira kritički osvrt na savremeno stvaralaštvo;

1.6. Pozorišna produkcija

- nove pozorišne produkcije;
- izdavački projekti u pozorišnoj djelatnosti (stručne publikacije, leksikoni i monografije);

1.7. Kulturno-umjetničke manifestacije i festivali

- manifestacije i festivali iz svih oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva

1.8. Zajedničko crnogorsko učešće na međunarodnim manifestacijama i festivalima

- zajednička i cjelovita prezentacija crnogorske kulture na referentnim međunarodnim manifestacijama i festivalima.

U okviru navedenih konkursnih segmenata, kao i prilikom sufinansiranja kulturno-umjetničkog stvaralaštva mimo konkursa, takođe se podržavaju programi i projekti koji imaju za cilj podsticaj sljedećih oblasti:

- amatersko stvaralaštvo;
- tradicionalni zanati i vještine
- stvaralaštvo osoba sa invaliditetom;
- stvaralaštvo mladih;
- stručno usavršavanje kadrova;
- otkup knjiga i likovnih djela.

2. Finansiranje kapitalnih projekata bez raspisivanja javnog konkursa, po osnovu člana 70 stav 5 Zakona o kulturi

Programi i projekti, koji su od kapitalnog značaja za crnogorsku kulturu, ostvarivanje međunarodne saradnje i ravnomjeran razvoj kulture:

2.1. Realizacija programa, koji proizilaze iz međunarodne saradnje i razmjene programa (međunarodni sporazumi o saradnji i međunarodni programi saradnje, projekti koji su podržani iz međunarodnih fondova, međunarodni sajmovi knjiga, međunarodni filmski festivali, međunarodne likovne manifestacije i druge značajne međunarodne manifestacije i festivali);

2.2. Sufinansiranje manifestacija i festivala od posebnog značaja za kulturu;

2.3. Sufinansiranje kapitalnih projekata, kojima se doprinosi valorizaciji savremenog crnogorskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva (izdavanje kapitalnih publikacija iz oblasti književnosti, likovne umjetnosti, muzičkog stvaralaštva, pozorišne i filmske djelatnosti i sl.)

2.4. Obezbeđivanje materijalnih sredstava za rad reprezentativnih strukovnih udruženja

2.5. Podrška umjetničke produkcije FLU, FDU i MA

2.6. Otkup knjiga i likovnih djela za popunjavanje bibliotečkih i galerijskih zbirki

2.7. Pomoć stručnom usavršavanju mladog i talentovanog crnogorskog umjetničkog kadra.

2. ISTRAŽIVANJE I ZAŠTITA KULTRUNOG NASLJEĐA

Aktivnost „Podrška istraživanju i zaštiti kulturnog nasljeđa“ obuhvata aktivnosti Ministarstva prosvjete nauke, kulture i sporta na zaštiti, očuvanju i unaprjeđenju stanja kulturnih dobara i kulturne baštine Crne Gore, podršci njihovim vlasnicima i držaocima, utvrđivanju strateških ciljeva i zadataka, uređivanju u oblasti konzervatorske, bibliotečke, arhivske, muzejske i kinotečke djelatnosti i obezbjeđivanja uslova za njihov održivi razvoj i stavljanje u funkciju.

1. Sufinansiranje programa i projekta putem javnog konkursa

1.1. Zaštita i očuvanje kulturne baštine ostvaruje se finansiranjem, odnosno sufinansiranjem projekata iz ove oblasti prvenstveno po osnovu Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara, koji je, na osnovu člana 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Sl.list CG", br. 49/10, 40/11, 44/17 i 018/19), donosi Vlada Crne Gore, na osnovu prijedloga Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i rezultata Konkursa za dodjelu sredstava za projekte navedenog Programa.

Cijeneći da su kulturna dobra, prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije i da predstavljaju dugoročan resurs za održivi razvoj, te su kao takva, važan prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2022. godinu planirana je podrška, finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore.

Odredbama člana 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara je, pored ostalog, propisano da se Program zaštite donosi nakon raspisivanja Konkursa za dodjelu sredstava za sufinansiranje projekata. Shodno navedenim odredbama Zakona, Ministarstvo obrazuje Komisiju za raspodjelu sredstava, koja Ministarstvu dostavlja prijedlog projekata, programa i aktivnosti za finansiranje, odnosno, sufinansiranje. Konačni Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2022. godinu donosi Vlada Crne Gore na prijedlog Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta.

U odnosu na navedeni pravni i strateški okvir, strateški cilj Programa zaštite je obezbjeđenje sveobuhvatnog i ravnomjernog tretmana kulturne baštine Crne Gore, kroz četiri operativna cilja, odnosno mjere, i to:

1. arheološka i konzervatorska istraživanja,
2. izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera,
3. edukacija i doedukacija,
4. prezentacija i popularizacija kulturne baštine.

Shodno navedenom, realizacija projekata koji će biti obuhvaćeni Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara, doprinjeće unaprjeđenju stanja kulturnih dobara, širenju znanja o vrijednostima i značaju kulturne baštine, razumijevanju različitih kultura, uspostavljanju blagovremene saradnje između nadležnih institucija i vlasnika – držalaca kulturnih dobara, odnosno nosioca – čuvara nematerijalne baštine, kao i obezbjeđivanju uslova da ista, shodno svojoj namjeni, služe kulturnoj, naučnoj i edukativnoj potrebi pojedinaca i društva.

Uvažavajući značaj kulturne baštine u procesu njene zaštite, očuvanja, valorizacije, prezentacije i popularizacije, u kreiranju Programa zaštite i očuvanja, Ministarstvo prosvjete nauke, kulture i sporta će u prvom kvartalu 2022. godine

raspisati Konkurs za dodjelu sredstava za sufinansiranje projekata, kako bi, u skladu sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara ("Sl.list CG", br. 49/10, 40/11, 44/17 i 018/19), Vlada Crne Gore, na prijedlog Ministarstva, daniela isti. Članom 7 stav 1 tačka 4 Zakona o kontroli državne pomoći propisano je da je, državna pomoć usmjerena na promovisanje i očuvanje kulturne baštine ako pomoć ne utiče na položaj drugih učesnika na tržištu, usklađena. Shodno navedenom, kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2022. godinu biće finansijski podržani oni projekti koji prođu proceduru Konkursa, na koji će imati pravo učešća, shodno odredbama člana 71 Zakona o kulturi („Sl. list CG“, br. 49/08, 16/11, 40/11 i 38/12), fizička i pravna lica koja imaju prebivalište u Crnoj Gori, odnosno koja su u Crnoj Gori registrovana za obavljanje djelatnosti kulture, kao i vlasnici, držaoci kulturnih dobara i nosioci – čuvari nematerijalne baštine. Realizacijom projekata daće se puni doprinos unapređenju stanja različitih segmenata kulturne baštine, sa teritorije Crne Gore.

1.2. U okviru Dana evropske baštine Ministarstvo će tokom 2022. godine realizovati događaje na zadatu temu, koji će obuhvatati prezentaciju materijalne i nematerijalne kulturne baštine, za koje će početkom trećeg kvartala 2022. godine biti objavljen javni poziv za podnošenje prijedloga projekata.

2. Sufinansiranje programa i projekata mimo konkursa

Osim finansiranja, odnosno sufinansiranja zaštite i očuvanja kulturne baštine kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara sufinansiraće se, odnosno finansiraće se i kapitalni projekti bez raspisivanja javnog konkursa, po osnovu člana 70 st. 5 i 6 Zakona o kulturi ("Sl. list CG", br. 49/08, 40/11, 38/12), koji propisuje da Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine može, bez raspisivanja javnog konkursa, sufinansirati projekat koji je od kapitalnog značaja za: 1) crnogorsku kulturu; 2) ostvarivanje međunarodne saradnje; 3) ravnomjerni kulturni razvoj Crne Gore, odnosno opštine. Projekti iz stava 5 ovog člana mogu se sufinansirati, odnosno finansirati do punog iznosa troškova potrebnih za njihovu realizaciju.

3. RAZVOJ KULTURE NA SJEVERU CRNE GORE

Aktivnost Razvoj kulture na sjeveru Crne Gore (u daljem tekstu: Aktivnost), koji je usvojila Vlada, realizuje se od 2009. godine i dao je izuzetne rezultate u pogledu ravnomjernog razvoja kulture na čitavoj teritoriji Crne Gore, što je Zakonom o kulturi i Nacionalnim programom razvoja kulture utvrđeno kao jedan od razvojnih prioriteta u ovoj oblasti. Uspješnoj realizaciji Aktivnosti doprinijelo je to, što su u okviru budžeta Crne Gore sredstva za ove namjene obezbijedena na posebnoj aktivnosti.

- S obzirom na značaj razvoja kulture za ukupni društveni razvoj, kao i činjenicu da opštine na sjeveru Crne Gore nijesu u mogućnosti da obezbijede sredstva za zadovoljavanje kulturnih potreba lokalnog stanovništva, realizacija ove Aktivnosti ima javni interes i poseban značaja za crnogorsku kulturu.

Mjere i aktivnosti koje uključuje ova Aktivnost u 2022. godini, kao i prethodnih godina, odnose se na podršku sufinansiranjem sledećih segmenata: realizacija kulturno-umjetničkih programa u opštinama na sjeveru Crne Gore čiji producenti su opštinske ustanove kulture u 13 gradova sjevernog regiona, kao i samostalni autorski projekti (samostalne i kolektivne izložbe, koncertni i muzičko-scenski

programi, pozorišne produkcije, kulturno-umjetničke manifestacije i festivali, književnost...), realizacija programa i projekata koji obezbjeđuju saradnju između institucija kulture, kao i razmjenu programa na cijeloj teritoriji Crne Gore i realizacija manifestacije od posebnog značaja za kulturu „Ratkovićeve večeri poezije“ u Bijelom Polju.

Takav koncept podrazumijeva finansijsko učešće i samih aktera, ali i Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta kao inicijatora i organizatora programskih aktivnosti.

4. KREATIVNE INDUSTRIJE

Aktivnost Kreativne industrije, predstavlja platformu za različite aktivnosti odnosno produkciju kulturnih proizvoda i usluga iz oblasti intelektualne svojine shodno članu 88 Zakona o kulturi.

Aktivnost će u 2022. godini obuhvatiti realizaciju, odnosno finansiranje i sufinansiranje kroz dvije osnovne vrste projektnih aktivnosti:

1. Godišnje projektne konkurse za 2022. godinu za sektor kreativnih industrija i produkciju kulturnih proizvoda i usluga iz oblasti intelektualne svojine;
2. Programske aktivnosti u uspostavljenim kreativnim habovima.

Ministarstvo je koncepcijom svog budžeta za 2022. godinu predvidjelo sufinansiranje programa i projekta, u sektoru kreativnih industrija, sa ciljem stvaranja uslova za razvoj i unapređenje razvoja kreativnih industrija. Kategorije projekata i programa koje mogu biti podržane su arhitektura, dizajn (grafički, industrijski i modni), oglašavanje i marketing, muzika i performans, IT servisi, izdavaštvo i zanati. Korisnici sredstava shodno članu 71 Zakona o kulturi mogu biti fizička i pravna lica koja imaju prebivalište u Crnoj Gori, odnosno koja su u Crnoj Gori registrovana za obavljanje djelatnosti kulture, osim nevladinih organizacija i javnih ustanova i drugih subjekata čiji se rad finansira iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine sredstvima planiranim za kulturu.

5. PROJEKTI OD KAPITALNOG ZNAČAJA ZA KULTURU

Neki od ciljeva Aktivnosti „Projekti od kapitalnog značaja za kulturu“, su stvaranje i unapređenje uslova u smislu adekvatne infrastrukture za razvoj kulturno-umjetničkog stvaralaštva, razvoj kulturnih i kreativnih industrija, kao i stvaranje uslova za održivo korišćenje objekata kulturne baštine.

Aktivnost će u 2022. godini obuhvatiti realizaciju, odnosno finansiranje i sufinansiranje programa i projekata, koji su od kapitalnog značaja za crnogorsku kulturu, ostvarivanje međunarodne saradnje i ravnomjeran razvoj kulture na osnovu člana 70 Zakona o kulturi.

Aktivnost podrazumijeva podršku projektima saradnje javnog i privatnog sektora koji podstiču kulturno-umjetničku produkciju i promovišu kulturni razvoj na nacionalnom i lokalnom nivou, a imaju izražen potencijal za ostvarivanje prihoda ili profita i doprinose ekonomskom razvoju zajednice. U tom kontekstu, potrebno je napomenuti da se podrška odnosi i na realizaciju kapitalnih projekata jedinica lokalne samouprave, kao i javnih ustanova iz oblasti kulture.

OCJENA

Agencija je ocjenjivala usklađenost Nacrta programa, primjenom pravila sadržanih u Regulativi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora (32014R0651) SL L 187, 26.6.2014.

U tom smislu, Agencija je preuzela stav iz navedene regulative da sektoru kulture i očuvanja baštine, određene mjere koje preduzimaju davaoci državne pomoći ne moraju predstavljati pomoć jer ne ispunjavaju sve kriterijume iz člana 107 stav 1 Ugovora, na primjer zbog toga što data djelatnost nije privredna ili ne utiče na trgovinu između država članica. Ukoliko su te mjere obuhvaćene članom 107 stav 1 Ugovora, ustanove kulture i projekti u oblasti kulture obično ne prouzrokuju veće narušavanje konkurencije, a praksa je pokazala da takva pomoć ima ograničen uticaj na trgovinu. Članom 167 Ugovora priznata je važnost promovisanja kulture za Uniju i njene države članice i predviđeno je da bi Unija u svom djelovanju na osnovu drugih odredaba Ugovora trebalo da vodi računa o aspektima kulture, naročito radi poštovanja i podsticanja različitosti svojih kultura. S obzirom na to da je prirodna baština često presudna za određivanje umjetničke i kulturne baštine, očuvanje baštine u smislu ove regulative trebalo bi da obuhvata i prirodnu baštinu koja je povezana sa kulturnom baštinom ili koju su formalno priznali nadležni javni organi države članice. S obzirom na dvojak u prirodu kulture koja je s jedne strane ekonomsko dobro koje pruža znatne mogućnosti za stvaranje bogatstva i zapošljavanje, a s druge strane nosilac je identiteta, vrijednosti i značenja u kojima se ogledaju naša društva i koji ih oblikuju, pravilima o državnoj pomoći trebalo bi uvažiti specifičnosti kulture i s njom povezanih privrednih djelatnosti. Trebalo bi utvrditi listu opravdanih kulturnih namjena i djelatnosti i precizirati opravdane troškove. Grupnim izuzećem trebalo bi obuhvatiti i pomoć za ulaganje i operativnu pomoć do utvrđenih pragova, pod uslovom da se isključi prekomjerna kompenzacija. Generalno, zbog većeg potencijalnog rizika od narušavanja konkurencije, djelatnosti koje su prvenstveno komercijalne prirode, iako 12 bi mogle imati kulturni aspekt, kao što su štampa i časopisi (štampani ili elektronski), ne bi trebalo obuhvatiti grupnim izuzećem. Ipak, lista opravdanih kulturnih namjena i djelatnosti ne bi trebalo da uključuje komercijalne djelatnosti kao što su moda, dizajn ili videoigre.

U daljem toku, Agencija je ocjenila da je Pomoć za kulturu i očuvanje baštine spojiva sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.

1. Pomoć se dodjeljuje za sljedeće kulturne namjene i djelatnosti:

- a. muzeje, arhive, biblioteke, umjetničke i kulturne centre ili prostore, pozorišta, operske dvorane, koncertne dvorane, druge organizacije koje priređuju nastupe uživo, ustanove filmske baštine i druge slične umjetničke i kulturne infrastrukture, organizacije i ustanove;
- b. (materijalnu baštinu, uključujući sve oblike pokretne ili nepokretne kulturne baštine i arheološka nalazišta, spomenike, istorijske lokalitete i zgrade; prirodnu baštinu povezanu sa kulturnom baštinom ili formalno priznatu kao kulturna ili prirodna baština od strane nadležnih javnih organa države članice;
- c. nematerijalnu baštinu u svakom obliku, uključujući narodne običaje i zanate;
- d. (umjetničke ili kulturne događaje i nastupe, festivale, izložbe i druge slične kulturne djelatnosti;

- e. djelatnosti kulturnog i umjetničkog obrazovanja, kao i podsticanje razumijevanja važnosti zaštite i promovisanja različitosti kulturnih izraza obrazovnim programima i programima jačanja svijesti javnosti, kao i upotrebom novih tehnologija;
- f. pisanje, uređivanje, produkciju, distribuciju, digitalizaciju i objavljivanje muzičkih i književnih djela, uključujući prevode.

2. Pomoć može biti u sljedećem obliku:

- a. pomoć za ulaganje, uključujući pomoć za izgradnju ili nadgradnju kulturne infrastrukture;
- b. operativna pomoć.

3. Za pomoć za ulaganje opravdani troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu uključujući:

- a. troškove izgradnje, nadgradnje, sticanja, očuvanja ili poboljšanja infrastrukture, ako se najmanje 80 % vremenskog ili prostornog kapaciteta godišnje upotrebljava za kulturne namjene;
- b. troškove sticanja, uključujući zakup, prenos vlasništva ili fizičko premještanje kulturne baštine;
- c. troškove zaštite, očuvanja, restauracije i sanacije materijalne i nematerijalne kulturne baštine, uključujući dodatne troškove za pohranjivanje u odgovarajućim uslovima, posebne alate, materijale, kao i troškove dokumentacije, istraživanja, digitalizacije i objavljivanja;
- d. troškove za poboljšanje dostupnosti kulturne baštine javnosti, uključujući troškove digitalizacije i drugih novih tehnologija, troškove za poboljšanje dostupnosti za lica sa posebnim potrebama (naročito rampe i liftove za lica sa invaliditetom, uputstva na Brajevom pismu i muzejske eksponate koji se mogu dodirnuti) i za podsticanje kulturne različitosti koje se odnosi na izlaganja, programe i posjetioce;
- e. troškove za kulturne projekte i djelatnosti, programe saradnje i razmjene, kao i bespovratna sredstva, uključujući troškove postupaka izbora, troškove promocije i troškove nastale neposredno kao posljedica projekta.

4. Za operativnu pomoć opravdani troškovi su sljedeći:

- a. troškovi ustanove kulture ili lokacije baštine povezani sa stalnim ili periodičnim djelatnostima, uključujući izložbe, nastupe i događaje, kao i slične kulturne djelatnosti koje se odvijaju u redovnom toku poslovanja;
- b. troškovi djelatnosti kulturnog i umjetničkog obrazovanja, kao i podsticanja razumijevanja važnosti zaštite i promovisanja različitosti kulturnih izraza obrazovnim programima i programima jačanja svijesti javnosti, kao i upotrebom novih tehnologija;
- c. troškovi poboljšanja pristupa javnosti ustanovama kulture ili lokacijama baštine i njihovim djelatnostima uključujući troškove digitalizacije i upotrebe novih tehnologija, kao i troškove poboljšanja pristupa za lica sa invaliditetom;
- d. troškovi poslovanja neposredno povezani sa kulturnim projektom ili djelatnošću, kao što su najam ili zakup nekretnina i mjesta gdje se održavaju kulturni događaji, putni troškovi, troškovi materijala i potrošne robe neposredno povezanih sa kulturnim projektom ili djelatnošću, arhitektonskih struktura za izložbe i pozornice, zajma, zakupa i amortizacije alata, softvera i opreme, troškovi prava pristupa

djelima zaštićenim autorskim pravom i drugom sadržaju zaštićenom srodnim pravima intelektualne svojine, troškovi promocije i troškovi koji su nastali neposredno kao posljedica projekta ili djelatnosti; troškovi amortizacije i troškovi finansiranja opravdani su samo ako nijesu bili uključeni u pomoć za ulaganje;

- e. troškovi osoblja koje radi za ustanovu kulture ili lokaciju baštine ili za projekt;
- f. troškovi savjetodavnih usluga i usluga podrške koje pružaju spoljni konsultanti i pružaoci usluga, a koji nastaju neposredno kao posljedica projekta. Za pomoć za ulaganje, iznos pomoći ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se unaprijed od opravdanih 14 troškova, na osnovu realnih predviđanja, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava. Operator infrastrukture može da zadrži opravdanu dobit tokom odgovarajućeg perioda. Za operativnu pomoć, iznos pomoći ne prelazi iznos koji je nužan za pokriće operativnih gubitaka i opravdane dobiti tokom odgovarajućeg perioda. To se obezbjeđuje unaprijed, na osnovu realnih projekcija, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava. Za pomoć koja ne prelazi 1 milion EUR, pored metode iz st. 6 i 7, maksimalni iznos pomoći može se utvrditi u visini od 80 % opravdanih troškova.

Pomoć se dodjeljuje u skladu Pravilnikom o listi pravila državne pomoći („Službeni list CG“, br. 35/14, 02/15, 38/15, 20/16, 33/20, 58/20,98/20,130/20, 44/21, 107/21, 131/21 i 15/22), Prilog 4b - Regulatorna Komisija (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, ocijenjeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Upustvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenje može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore, u roku od 20 dana od dana prijema ovog rješenja.

ČLAN SAVJETA

Jovana Tošković

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

Dostavljeno:

- Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta, Vaka Đurovića b.b, 81000 Podgorica

- u spise predmeta,

- a/a